

Samenstelling :

Threes van Dijck / Jan Peijnenburg

Eindhoven Maart 2012

Z W A R T B O E K

een
schaduw
van
licht

God

mijn licht
niet naast
het donker
maar licht in
het donker

God

in uw licht
ben ik
midden in
het donker
in uw licht

In principio

Het is gewoon niet anders.
Het gaat om de eerbiediging van God
in de werkelijkheid van de mens.
Dit is de oerbetekenis van schepping
en mensheid : de lof van God.

God trekt de lof niet naar zich toe,
maar spreidt zichzelf uit liefde uit
over alwat is. Om dit principe gaat het.
Wij mogen dit beleven en elkaar aanreiken.
Maar wat we elkaar onthouden
of in liefdeloosheid elkaar aandoen,
doen we God aan.

Wanneer we nu een zwartboek samenstellen,
gaat het om die lof Gods : opdat
de duisternis de doorstraling van het licht
niet verhindert of overschaduwet, opdat
de liefde van God in mensen kan stralen.

Zo beginne een zwartboek.

Begin

Waar het de menselijke werkelijkheid betreft, kan altijd het uitgangspunt zijn, dat daarin het bewegen van de Geest te vinden is als de lieve lichtende aanwezigheid van God. Ook in een zwartboek wil het witte licht van God doorkomen. De aanbiddelijke wil van God te doen, moge ons leiden : binnen te treden in zijn heilsbedoelingen met kerk en wereld.

Alleen zo kunnen wij liefdevol blijven en liefde doen in Gods Naam. Alleen zo kunnen wij blijven geloven in de goedheid en schoonheid van ieder mens, ook al zijn die overschaduwed door passies en defecten waardoor iemand wordt meegesleurd naar haat en wraak. Ook hij is beminnenswaardig en geliefd bij God.

Wij willen zo lang mogelijk blijven spreken van wandaden in plaats van misdaden, van vergissingen en versprekingen, van goede bedoelingen hoe verkeerd die ook kunnen zijn.

Wij willen ervan uitgaan, dat het zijn van iemand niet samenvalt met het doen van iemand, omdat het doen in hoge mate bepaald wordt door invloeden en factoren van buiten.

Tegelijk willen wij beseffen dat ook wij zelf tekortschieten, al is het maar omdat wij me-deplichtig zijn aan de tweedeling in de samenleving en de armoede van tweederde wereld. En ook onze auto vervuult mee. Over ons eigen falen heen mogen en moeten wij toch, zeker uit herderlijke overwegingen, ertoe bijdragen dat de gemeenschap (en de minst redzamen het meest) beschermd wordt tegen terreur, in dit geval kerkelijke terreur. En als het er op aankomt, kan het gevecht niet geschuwd worden.

Daarom mogen en moeten wij overheden aanklagen en tot de orde roepen, die mensen beschadigen en de gemeenschap ontwrichten : door het zaaien van onzekerheid en gewetensangst, door uitsluiting en verstrooiing, door mensen te verwarren in hun geloofsdenken en -weten, door te ontmoedigen en het vuur te doven.

Het gaat niet aan om de schuld te leggen op personen die een systeem vertegenwoordigen, dienen en verdedigen zónder het systeem zelf aan te klagen. Wie echter een systeem dient, is deel van het systeem. Men kan ook kiezen er niet aan deel te nemen. Daarom kan het zijn dat ook iemand persoonlijk onder kritiek komt te staan : iemand die vooraan staat in de rij terwijl anderen volgen. Iemand die volgt is aartsbisschop Eijk. Hulpbisschop Mutsaerts is de eerste die in aanmerking komt voor een zwartboek. Dit heeft niet alleen prioriteit maar ook hoogste urgentie.

Zwartboek

verzameling uitspraken en handelingen van Rob Mutsaerts als hulpbisschop van den Bosch

Voorwoord

Dit zwartboek is geen zijns-oordeel, geen beoordeling van een persoon. Het betreft feitelijkheden die een openbaar karakter hebben en als zodanig de gemeenschap raken. Vandaar ook dat dit zwartboek openbaar gemaakt zal worden. Het beschrijft ook een 'sfeer' want sfeer is ook een feit.

Uitgangspunten zijn : respect voor verschil in overtuiging en openheid voor weerwoord.

Een bisschopsambt staat ten dienste van de (geloofs-) gemeenschap. Deze positie vergt

hoge pastorale geschiktheid, welke allerlei kwaliteiten impliceert. Bovenal een grote liefde voor mensen en voor God. Naast contactuele en bestuurlijke begaafdheid zal er ook sprake moeten zijn van een spirituele en theologische ontwikkeling die aansluit op de geëvolueerde inzichten en verworvenheden van een moderne samenleving. Al helemaal op de wetenschap. Dat Edward Schillebeeckx als de grootste theoloog van de twintigste eeuw buiten het studiepakket van de bisschoppelijke seminaries valt en Hans Küng wordt geweerd, zijn historisch gezien gruweldaden. Een bisschop, die met zijn rug naar de toekomst staat, is al verleden tijd, hoe jong hij ook mag zijn. Het bisschopsambt is op de eerste plaats een geloofsambt. Maar wat gelooft en verkondigt een bisschop? Hij kan diep gelovig zijn en toch zeer ongeschikt. Ook conservatieven zullen de beste bedoelingen hebben. Wanneer zij echter agressieven worden, verwaagt de grens tussen gewetensvolle overtuiging en machtsstreven, tussen heilig vuur en fanatisme. Dan worden zij niet alleen ongeschikt maar ook gevaarlijk. Een bisschop kan zich een geroepene en gezondene voelen om een 'wegdwalende kerk in een verloederende wereld' te bestrijden of te bekeren. In die waan zal hij zijn zelfbeeld verliezen én het beeld van de werkelijkheid. Doordat hij bevestigd wordt door zijn eigen (hoogkerkelijke) omgeving, zal hij (zelfs in de confrontatie met een tegenwerkelijkheid) zijn eigen werkelijkheid niet verlaten. Toch blijft confrontatie een kans. Dit zwartboek is zo'n kans, temeer omdat het is ingegeven door liefde. Ook Rob Mutsaerts kan zich nog invoegen in de gemeenschap, binnen de eigenlijke kerk. Wijzigt hij zijn manier van spreken en doen niet, dan valt hij weg.

Zwarte markt

Het zijn donkere zaken die aan het licht komen, schaduwen van een kerk die het licht tegenhoudt. De buitenkant en bovenkant van gebeurtenissen is waarneembaar, maar wat gebeurt er in de diepte, in afzonderlijke mensen, in gemeenschappen?

Een zwartboek leent zich niet tot diepte-analyses, noch over de oorzaken noch over de gevolgen. Dit zal onvermijdelijk de beperkte betekenis zijn van dit zwartboek.

Terwijl het beeld van een regressieve kerk hier duidelijk doorheen komt, is dit geen breedbeeld van de werkelijkheid. Het richt zich daarenboven slechts op één persoon, de Heer R. Mutsaerts, die wij vervolgens zullen aanduiden met M. - overigens met gelijk respect als bij zijn volledige naam.

Is er sprake van een zwarte markt? Er gebeurt veel in het verborgene, op onzichtbare oncontroleerbare niveaus (neem het benoemingenbeleid, het selectiebeleid, het liturgisch beleid). Binnen dit circuit functioneren bisschoppen en kardinalen (er loopt een rechtstreekse lijn van Mutsaerts-Mennen-Weishaupt naar Rome, waardoor de tridentijnse liturgie wordt heringevoerd). Zwarte handel is dat. Openbaar kan dat niet want dan komt er teveel verzet; en inspraak leidt slechts tot tegenspraak. Dit is heilige politiek, allemaal in naam van God en uit volle overtuiging. Wat M. denkt en zegt en doet vertegenwoordigt geheel of gedeeltelijk het denken en spreken en doen van de kerkelijke overheid, de R.K. Kerk. Waar wij zijn functioneren binnen kerk en samenleving onder kritiek stellen, weer spreken en weerstreven wij tegelijk de kerk

als geheel. Veel van zijn geloofsuitspraken zijn kerkuitspraken; de dogma's die hij verdedigt, zijn dogma's van de kerk (neem de kerkelijke leer omtrent homofilie, euthanasie, abortus, huwelijksmoraal, seksuele ethiek). Daarbij wordt deze leer gelijkgesteld met orthodoxie, terwijl de werkelijke orthodoxie van het christendom (= ware leer) teruggaat op het denken en spreken van Jezus zelf. Zij dwalen!

Nu is M. geen geïsoleerd persoon; het nederlandse episcopaat geeft hem rugdekking. Niemand roept hem tot de orde - hij mag roepen wat hij wil. Ook de andere bisschoppen zijn verdedigers van dezelfde kerkelijke leer - anders hadden zij trouwens geen bisschop kunnen worden.

Ook veel (jonge) priesters van de weinige die er zijn, die tot het conservatieve kamp behoren, zijn aanhangers van de innerlijke en uiterlijke restauratie van de kerk. Anders zouden zij toch veel harder protesteren! Of weigeren daaraan mee te doen!

Dit zwartboek richt zich tegen een regime, ook al spitst het zich nu toe op M. in zijn hoedanigheid van bisschop.

Hoe ver gaat hij in de verdediging en verkon-diging van 'zijn' waarheid? Waar steunt zijn waarheid op? Wat, waar heeft hij gestudeerd? En spreekt hij altijd de waarheid?

Wat zegt hij en hoe zegt hij het? Iemand mag gerust zijn eigen karakter en temperament hebben; en wat humor en loslippigheid kan er ook wel bij. Mensen kwetsen en grieven is echter een andere zaak. En waar meningen van anderen, gevoelens van mensen en de geloofs-intuïtie van het volk (Gods) niet tot luisteren leidt, houdt iedere vorm van dialoog op.

Diepe zwartheid

Steeds wanneer we het over de kerk hebben met een kleine k, hebben we het niet over de Kerk. De Kerk is de heilige helende heilswerkelijkheid van God die vervuld is van de Geest van Jezus. Die Kerk is ons lief! Wat daaruit voortkomt is licht en liefde, eenheid en vreugde. Dit is het historisch erfgoed van Jezus Christus, de goddelijke mens die onder ons verscheen. Maar hoe ver is de kerk losgeraakt van haar oorsprong : in de geloofsleer, in de zedenleer, in de verschijningsvorm, in de belevingsvorm. Uit de kerkgestalte, het instituut, lijkt de geest geweken. Elders verschijnt de Geest. Dáár is de Kerk. En daar horen wij bij.

Een priester die samenwoont en liefheeft, leeft volgens de kerk in concubinaat. Dat betekent dat ieder die ongehuwd samenwoont, in concubinaat leeft; dat alle jonge-lui en oude-lui, die in liefde samenzijn, in concubinaat leven. Welnu : concubinaat is een misdrijf. Immers : seksualiteit voor of buiten het huwelijk is ongeoorloofd en zondig. Dit radicale moralisme is zelfs zo groot, dat er jonge priesters zijn die van trouwlustige samenwonende jongeren vragen : vooraf aan hun huwelijk enige tijd bij elkaar weg te gaan. En als zij dan gebiecht hebben en alle voorafgaande onkuisheid is vergeven, zijn zij waardig het heilig huwelijk te ontvangen. Wordt zo'n jonge kuisheidsridder door zijn bisschop teruggefloten? Nee, want hij is het er mee eens, ook al durft hij het niet van de kansel te roepen. Alleen : M. durft dit wél!

p.s. Ook al zal wel niemand zich hierover nog schuldig voelen, de poging tot gewetensbezwaring en schuldgevoel trekt als een schaduw over levens van mensen heen. Dit is tegen de geestelijke volksgezondheid!

De gang naar Rome

De Paus riep bisschoppen en kloosteroversten bijeen om te praten over ingrijpende veranderingen in de kerk. Het zou gaan over misstanden en misbruiken in de kerk. Dat zal dan zeker leiden tot strengere regels en normen, in het bijzonder voor priesters en religieuzen. Zal men zich bezinnen op de 'structuur' van de kerk zelf, die een mannenkerk is, gebaseerd op het celibaat? Is het te verwachten dat deze vergadering van celibataire mannen, van kerkvorsten en -vazallen, het eigen celibaat ter discussie zal stellen? Langs deze ladder zijn zij immers naar boven geklommen. Daar ligt hun macht. Die deel je tot in de eeuwen der eeuwen toch niet met vrouwen!

Tegelijk was er een andere gang naar Rome : het bezwaarschrift tegen de uitzetting uit het priesterambt van Jan Peijnenburg.

Waar Paus en bisschoppen naar op zoek zijn, zou te vinden zijn in de brochures, die het priesterpaar Threes van Dijck en Jan Peijnenburg in de tweede helft van 2011 schreven. Vijf boekjes vol positiviteit en perspectief, een toekomstdroom, een nieuwe weg.

In een oplage van vijfmaal driehonderd werden deze toegezonden aan (vooral emeriti) priesters, bisschoppen, kloosteroversten van zowel vrouwen als mannen, vele andere belanghebbenden - ook vernieuwingsbewegingen, het COC en de commissie Deetman. Hierop sloot een referendum aan tot ontkoppeling van ambt en celibaat. Onder de vele reacties ontbraken de bisschoppen. Dit stilzwijgen was een doodzwijgen. Intern moet de weerzin en wrok wel heel groot geweest zijn, want men besloot Threes en Jan tot zwijgen te brengen. Hoe doe je dat?

Niet door een gesprek, een inhoudelijke discussie of waarheidsonderzoek. Nee, door de priester Jan Peijnenburg zelf uit het ambt te zetten. Aan Threes van Dijck was geen vrouw

verloren. Hoezo 'Priesterpaar'...

Omdat er geen grond tot uitzetting gevonden kon worden in hun geschriften, werd er een sluiproute gekozen : o ja, hij woont samen met een vrouw en doet dat al 46 jaar - tijd om in te grijpen. Sluwer kan het niet. Hier-voor kon men een canon van de codex uit de kast halen, volgens welke dit een misdrijf is. Het kerkelijk recht werd ingeschakeld en toen kon de uitzettingsprocedure beginnen. Hiermee werd ook Threes afgestoten.

Hadden zij niet samen zich bijna een halve eeuw ingezet voor kerk en samenleving. Zij waren toch in 1965 met een nieuwe religieuze beweging voor de werkende jeugd begonnen. Zij hadden toch samen een eigen kerk gehuurd waarin een basisbeweging floreerde. En dat zij zestien jaar als priesterarbeiders hadden gewerkt, wist toch iedereen van de kerk. De boeken die zij daarover schreven, waren toch in de media besproken. Hun latere boeken lagen in de boekhandel. En de brochures die zij schreven rond de eeuwwisseling, hadden zij immers de bisschoppen toegezonden.

Al die jaren bleven zij ijveren voor een vrije keuze om priester te worden zonder uitsluiting van een huwelijk, een liefdesrelatie. Tegelijk stonden zij -al lag dit niet in hun bedoeling- model voor een gezamenlijk priesterschap (en alle voordelen en vreugden die daaraan verbonden zijn). Tegelijk realiseerde zich zo het vrouwelijk priesterschap.

Maar dit wilden de bisschoppen helemaal niet. Nu, na een relatief stille periode rond het celibaat, laait de discussie plotseling hoog op. Men had kunnen weten dat het hoog spel was mensen op die hoge leeftijd en na zo'n lange duur van samenwonen kerkrechtelijk te willen scheiden. Bekende mensen ook binnen en buiten de kerk. Dit werd een historisch gebeuren.

Intermezzo

Op zondag 27 november 2011, de eerste zondag van de Advent, ontstond er een heel nieuw liturgisch moment.

We waren vast van plan naar de San Salvator in den Bosch te gaan, als teken van solidariteit tevens. Toch liep het helemaal anders. We waren laat en voorzagen dat we misschien een kwartier te laat zouden komen. Toen vroegen we ons af : zou het wel zo goed geweest zijn daar nu te 'verschijnen' na alle publiciteit de week tevoren, tot daags tevoren in de Brabantpers? Het mocht daar niet gaan over óns - we wilden er zijn voor hén.

Betekende dit dat we dan maar thuis zouden blijven? Nee, want onmiddellijk stelde Threes voor : zullen we naar de Achelse Kluis gaan? Daar kwamen we ruimschoots op tijd. Grote drukte in de laan voor het poortgebouw - fietsen auto's mensen. Op de laatste zondag van de maand zingt altijd het Achels Gregoriaans koor, wisten we toen weer.

De eerste twee plaatsen in de grote koorbanken waren nog vrij; daar zetten we ons neer om zo dicht mogelijk bij de viering betrokken te zijn. De kapel stroomde geleidelijk vol - we wachtten tot de koorleden, in keurig zwart kostuum gestoken, in een lange rij binnenkwamen en de zijvleugel bezetten.

Intussen klonk virtuoos orgelspel. Maar wie stond daar achter onder het oksaal, met naast zich de monnik-wierookdrager, te wachten tot dat hij binnen zou schrijden? Waarachtig, een bisschop, gemijterd en een staf in de hand. Toen hij rakelings voor ons door naar het priesterkoor liep, ging er een lichte schok door ons heen : het is Rob Mutsaerts!

We konden een lach nauwelijks onderdrukken, toen hij bij de opening van de viering achter het altaar (dat hij eerbiedig en innig had gekust) oog in oog stond met ons en zich zal hebben afgevraagd 'waar ken ik jullie toch van' - want het was de eerste keer dat hij ons zag en de eerste keer dat wij hem zagen in levenden lijve. Hoe komen jullie hier, moet hij gedacht hebben. Wisten jullie dit?

Hij begon met wieroken. Dat versterkt de geur van heiligheid, prima. Eerst het kruis, terwijl het smeulend kooltje nog niet wou wolken. Toen het altaar en omgeving, waardoor het priesterkoor bijna oploste in een laaghangende mist van geur en licht.

Zijn preek ging over het Advents-thema 'verwachting'. Vol verwachting klopt ons hart, zei hij, met Sinterklaas voor de deur. Ook voor Jezus, met Kerstmis, vroeg hij. Eigenlijk best een leuke preek, zeker voor dagjesmensen en kinderen. De vijf monniken rond hun prior Gabriël verdwenen wat naar de achtergrond. Niet zo'n monastiek thema, op de keper beschouwd - wel lichtverteerbaar.

Maar goed : niet met de rug naar het volk en nog wat te communicatief in deze uitrusting. Het is ook niet makkelijk om zo heel plechtig te zijn als je nog jong bent; dat komt later wel. En ook bad hij nog een van de moderne tafelgebeden; dat kon, want nog niet officieel verboden.

Een beetje nerveus was hij wel. Kwam dat door ons, door die grote koppen van ons in de krant?

Daar was dan het moment van de vredeskus. Zou Rob het wagen de kerk in te komen om Threes en mij te omarmen en vrede te slui-

ten? Maar hij keerde zich om en gaf iedere monnik uitgebreid de liturgische vredewens. Ik kuste Threes op haar mond, wat langduriger dan anders doorgaans in een viering - maar dat kon hij niet tegelijk zien...

Ondanks de door de tijd gegroeide 'afwijkingen' in het misritueel was het toch een 'geldige' Mis, want door hem zelf gedaan. Ook door de week kon dat nog net, want onder de monniken was er nog één die priester was. Gelukkig maar want anders zouden ze Jezus in het dorp moeten gaan halen...

Op het einde van de viering voerde het Latijn de boventoon. 'Adjutorium nostrum...' zong de bisschop en de koormensen antwoordden aarzelend want daar waren ze niet op bedacht, 'Qui fecit...' zonder te weten wat ze zeiden. Toen hij vervolgens plechtig en pontificaal zijn bisschoppelijke zegen had gegeven met de woorden 'Benedicat...' (met mijter op het hoofd en staf in de hand), ging het even mis. Vol vuur zong hij tot slot 'Ite missa est' - in een half simpele half solemnele versie - want hij kon er toch moeilijk in de Adventstijd tweemaal 'Alleluia' achteraan zingen. Dat was grappig - even zag je wat lacherige ontspanning op de gezichten van de choristen die het antwoord schuldig bleven. Liturgie ontstaat! Helemaal vrolijk werden zij toen zij door de bisschop werden uitgenodigd om in de Sint Jan te komen zingen. Voor wat hoort wat. Immers : niet de monniken maar zij zelf hadden hem voor deze viering genodigd...

Eerder was er nóg een hoogheilig moment van liturgische vernieuwing geweest. Dat ontstond bij de Communie. Na Threes was ik aan de beurt. Ik stak mijn rechterhand uit, niet ondersteund door mijn linker, en ontving de communie van

Rob terwijl hij zei 'Het lichaam van Christus'. Dat geloof ik al zolang ik leef, terwijl ik daar ook bij denk aan de ziel van Christus. Toen gebeurde het. Ik keek hem aan en zei : de vrede van Christus zij met jou, Rob. Dan legde ik mijn linkerhand op zijn arm en zei : van harte. Over het vast ritueel heen antwoordde hij : dank je wel. En toen keken we elkaar voor het eerst in de ogen.

Op mijn plaats teruggekomen, vroeg Threes 'wat deed jij, wat zei jij'? Dan zei zij : is dát het goede waar je het vannacht over had : dat je je dankbaar voelde om wat door hem is gebeurd - dat zó de doorbraak naar een nieuwe werkelijkheid tot stand kan komen, wat het ook kost.

En nu, samen met hem, mocht het gebeuren dat het heilig liturgisch kader werd doorbroken en het een puur menselijk gebeuren was. Wonderlijk wel. Moesten wij juist nu hier zijn omdat hij er was - en niet in de San Salvator...waar hij een zondag eerder de Mis had gedaan voor vijftien mensen.

Op de terugreis vroegen we ons af : worden we nu geleid of omgeleid? Ja, volgende week zullen we anders naar het Gemeenschapshuis in Orthen gaan, waar de eigenlijke San Salvator-gemeenschap schuilt, totdat zij de kerk weer in bezit gaat nemen.

Maar nu zullen we niet meer 'op de man' gaan spelen... De man, de mens Rob Mutsaerts, die 'alleen' naar huis reed.

Ach, o dat celibaat...!

Het begin

Wat door M. bedoeld is als een einde, wordt een begin : ongeboeide vrijheid. Wij wilden dat het proces van uitzetting uit het ambt zou doorgaan, omdat wij wisten dat de kerk zich hiermee zelf zou uitzetten.

En als de voorraad kerkelijke straffen is uitgeput, is er niets meer te duchten.

En straffen zijn van geen betekenis, als je er zelf geen betekenis aan geeft.

En als je de herwonnen vrijheid ervaart als een gave (Gods) en je daarin iets providentiëls gaat ontdekken, overstijgt de vreugde dit.

Maar M. dacht daar anders over : zich laten leiden door 'gevoelens' was wel het laatste wat hij van plan was. Immers, het strafdecreet met als onderwerp 'oplegging van canonieke straffen' lag al gereed, om onmiddellijk na de deadline, 1 december, te worden verzonden. Op 2 december, vier dagen na Achel, werd de suspensiebrief verzonden. De uitzetting was begonnen. Vastgesteld werd (door een naamfout geadresseerd (dus) aan de verkeerde man) :

het is u verboden uit te oefenen :

a) alle handelingen van de wijdingsmacht, d.w.z. het vieren van het heilig Misoffer en het vieren en het toedienen van alle andere sacramenten en sacramentaliën;

b) alle handelingen van bestuursmacht.

voorzien van handtekeningen - zonder groet

Op 9 december werd een bezwaarschrift ingediend door advocaat M. Smets, gericht aan het Bisdom den Bosch.

Op 5 januari werd beroep ingediend bij de Congregatie voor de Clerus in Rome.

Ongeacht de uitkomst zal er een civiel-rechterlijke procedure volgen, die de relatie betreft tussen kerkelijk recht en burgerlijk recht.

Klassestrijd

Sinds 'de minste zijn' door Jezus werd geprezen als het kenmerk van pastorale dienstbaarheid, is de omgekeerde werkelijkheid ontstaan. Paus en bisschoppen zijn absolute heersers geworden. Ze kleden zich als vorsten. Niets herinnert nog aan Jezus, de man op de koude steen.

Zij minachten ook de minsten. Eén voorbeeld uit de ontelbare. In 1969 werden Threes van Dijk en Jan Peijnenburg (in de lijn van de Franse priesterarbeiders) priesterarbeiders. Tot in 1986 bleven zij op hun werkplek en deden er ongeschoolde arbeid tegen een minimumloon. Threes liet haar functie en inkomen als directrice van de meisjeslevensschool los; Jan verloor zijn inkomen als vrijgesteld gewestelijk aalmoezenier van de werkende jeugd. Sindsdien hield -na eerdere pensioenbreuken- de verdere opbouw van haar pensioen op. Zijn pensioenopbouw eindigde in 1974, toen hij zijn pensioenpremie niet meer kon betalen. Het bisdom weigerde dit over te nemen. Zo werd hij uit het pensioenfonds gezet. Kon dit? Mocht dit?

Was het al die jaren al zo, dat zij arm waren en hun geld nog opging aan anderen ook, na hun arbeidersjaren moesten zij tot 1996 van de bijstand leven. Met een paar kleine deelpensioentjes, aangevuld met hun AOW bleven zij deelgenoten en lotgenoten van al hun ongeschoolde mede-arbeiders. Het bleef zoals het was : een tweedehands auto en gedragen kleding...

Klassestrijd binnen de kerk, onzichtbaar en vermomd maar alom aanwezig. En bisschoppen en priesters zijn zélf een hogere klasse. Niemand weet dat beter dan arbeiders en arbeidsters.

Uitgerekend deze priesterarbeiders, de enigen in de kerk zoveel jaren en de armsten van allemaal, worden nu uit de kerk gezet.

Bewaarheid is nu wat zij in 1974 schreven in hun eerste grote werkrapport :

De minsten zijn het overal.

De verkeerde vrouw

Met vrouwen mag de kerk slordig omgaan. In de dagvaarding van een te suspenderen, samenwonende priester werd de verkeerde vrouw genoemd : een andere naam dan om wie het ging. De priester had kunnen antwoorden : ik ken die vrouw niet, ik hou van die vrouw niet, ik woon met die vrouw niet samen. Vanwege deze vormfout had heel de procedure opnieuw moeten worden opgestart. Vervolgens had de verkeerde vrouw een klacht kunnen indienen wegens smaad. Dan had de aanklager zelf in het beklaagdenbankje gezeten. Maar dat vond de priester te ludiek in verhouding tot de ernst van de zaak. Met vrouwen mag de kerk slordig omgaan.

Gedurende de hele uitzettings-procedure van een priester wegens 'samenwonen met een vrouw' wordt de betreffende vrouw slechts eenmaal met name genoemd nl. in de brief waarin de suspensie-datum wordt gesteld. Voor die datum moet worden gemeld, dat de samenwoning is beëindigd; en dit moet worden aangetoond (hoe doe je dat?). Zo niet, wat dan? Wat gebeurt er met die vrouw? Haar leven en welzijn, haar lichamelijke en geestelijke gezondheid zijn daarbij van geen belang - evenmin haar toekomst. De eeuwige Eva moet in weeën blijven baren.

Het was M. die aan de officiaal van het Bisdome opdracht gaf, deze rechtszaak uit te voeren, terwijl niet hij maar bisschop Hurkmans het 'officiaalaat' in zijn portefeuille had en daarenboven 'emeriti'. M. had al genoeg aan zijn hoofd : liturgie-parochiebeleid-roeping en vorming-kerk en samenleving-jeugd en jongeren-huwelijk en gezin enz. Dit uitstapje naar de kerkelijke rechtbank is het evident bewijs van zijn vrouw-onvriendelijkheid (lees : vrouwvijandigheid). Want wie durft liefdebanden breken, mensen scheiden?

p.s. M. zal wel nooit trouwen.

Hij heeft het niet zo met vrouwen.

De voleinding

De kapel van het zorgcentrum voor religieuzen zat vol. Daar waren zusters bij die bijna hun hele leven hadden doorgebracht in de linnenkamer. Andere hadden de grondslag gelegd voor de huidige verzorgingsmaatschappij. Weer andere hadden tropenjaren gehad in Indonesië of in de Congo. En er waren er die meestal hadden gebeden, in hun vrije tijd en tijdens het werk.

Een kapel vol vrouwelijke diakens, in Gods ogen maar door de kerk nooit erkend. Tussen hen zaten ook priesteressen, veel zelfs.

Nu waren het de jaren van 'recollectie' van 'herzameling' in het zicht van de voltooiing.

M. kwam voorbijrijden. Hij keek in zijn eigen leegte - en later zei hij wat hij dacht. Dat was op 8 januari 2011 (interview in de Gelderland). Hij sprak van vrijgezellenhuizen, waar niets meer aan verdieping wordt gedaan. Ook zei hij : we moeten af van een cultuurchristendom zonder beleving - van de verburgerlijking van het geloof. Hij had het over kloosters waar de leeftijd begint bij 80 : dat zijn meer ouderoorden; van hen kun je ook geen grote geloofsbeleving meer verwachten.

De Trappistenabt van Koningshoeven liet weten, dat hij deze uitspraken beneden peil vond. Vanuit het Bestuur van de Nederlandse Capucijnen was te horen : wij willen een bisschop, geen zelfvoldane scherpslijper - wij willen een herder, geen terriër.

Ook de Dominicanen lieten zich niet onbetuigd : M. moet zich de ogen uit zijn kop schamen over zoveel arrogantie - hij zou op zijn blote knieën de kloosterlingen excuses moeten gaan aanbieden.

Maar er kwamen geen excuses. Hij antwoordde het tegendeel : aan die woorden hoef ik niets te veranderen.

p.s. M. moet de toegang tot het gastenverblijf geweigerd worden - en dit als een milde vorm van...excommunicatie.

Broedermoord

Als een loflied klinkt ons vanuit de verte het Schriftwoord toe 'Ziet hoezeer zij elkaar liefhebben'- als kenmerk van het christendom.

Broederschap en zusterschap heeft de betekenis van familie - behoren tot hetzelfde gezin.

In Ooij en Persingen woonde een gehuwde priester. Dat weerhiield hem er niet van contact te onderhouden met de pastoor waaronder dit kerkdorp viel : dat was M., toen pastoor van Millingen aan de Rijn. Ook had hij met enige regelmaat contact met de hulpbisschop van Roermond. Hij zocht collegialiteit, over de scheidsmuur heen. Maar hij stierf. En toen ontstond er een probleem. De begrafenis zou worden geleid en voorgegaan door zijn oude vrienden en teamgenoten van de San Salvator in den Bosch.

Maar M. weigerde toe te staan, dat die viering zou plaats hebben binnen zijn territorium - omdat de liturgie niet zou voldoen aan de eisen van het bisdom.

Er werd uitgeweken naar de Studentenkerk in Nijmegen. Deze zat propvol. Ook Edward Schillebeeckx zat ergens in een rij. Op een van de twee, op het laatst bijgeschoven stoelen zat de hulpbisschop van Roermond E.d.J., te herkennen aan zijn paarse befje en ook van gezicht. Hij die naast hem zat, wist niet wat hij zag, toen het hem opviel dat hij als enige niet te communie ging.

Op het condoleance-adres werd hem gevraagd, wat hij vond van de viering. 'Een mooie viering' zei hij 'maar een klein deeltje van de tekst was niet goedgekeurd'.

Dat zullen dan de consecratiewoorden geweest zijn - mede uitgesproken door een mee-celebrerende gehuwde priester aan het altaar.

De hulpbisschop zat zichzelf te excommuniceren.

Zwart

Tien jaar later was M. pastoor in Heeze. Daar ontpopte hij zich als grote kindervriend, hetgeen verstaan moet worden in de positieve betekenis van het woord. Veel kindervrienden zijn in de grond vaderfiguren. Ook Jezus nam kinderen bij zich en kuste ze.

Hij wierf om zich heen een grote groep misdienaars en met voetballen veroverde hij de jongensharten. Een pastoor die jeugdtrainer is, wat wil je nog meer. Ook de ouders vonden dit prachtig en zo word je populair.

En dan meen je alles te mogen zeggen en schrijven in het parochieblaadje. Na het verloren kort geding in Millingen rond een ziekenzalving, nam hij in Heeze revanche.

Onder de kop 'Mislukte acteurs' schreef hij over 'leke-pastors' die in ziekenhuizen bedieningen deden.

Als je meemaakt hoe eerbiedig en toegewijd een jonge pastoraalwerkster een stervende begeleidt en samen met de familie het einde voorbereidt, sluit je je ogen in gebed : God is hier de laatste troostende vrouw - een vrouw als een der 'balsemvrouwen' rond Jezus.

En dan is daar die schreeuwerd M., die hiermee de spot drijft en met slijk gooit, want hij schrijft : zij doen de mensen geloven, dat zij het sacrament van de zieken hebben ontvangen, maar de parochianen moeten weten dat dit niet het geval is.

Hij durft de pastoraalwerk(st)ers in de verpleeghuizen en zorgcentra 'mislukte acteurs' te noemen, publiekelijk. De familie wordt onzeker, het personeel wordt onrustig - en God wordt buiten spel gezet.

p.s. De mevrouw die hem schreef en hierover onderhield, kreeg nooit antwoord.

Het zwarte schaap

Wat mensen, kerkmensen mogen verwachten van bisschoppen en priesters, is pastoraat - herderschap. Wat dat inhoudt is niet meer dan wat er moet zijn van mens tot mens - zeker niet minder. Het verschil is, dat zij er zich toe hebben verplicht. Het is hun levenstaak tot hulp en troost te zijn, tot licht en liefde. Wie een beroep op hen doet, mag verwachten serieus genomen te worden, een luisterend oor te vinden en goede raad.

Wat doet M. nu? Soms, ooit, vaak? Hij spant een zaak aan, doet aangifte, tipt de politie.

Een mevrouw, van wie een dochter is gestorven, stuurt hem gedichten. Op haar brief kwam geen antwoord. Toen belde zij hem en vroeg om een gesprek. Dat werd botweg geweigerd. Toen zij hem enige tijd later opnieuw belde en om een gesprek vroeg, ging hij tegen haar tekeer. Zij vroeg hem : monseigneur, wat zit u toch zo dwars? Nou, hij kreeg allemaal brieven van jonge stellen 'wilt u ons trouwen' 'wilt u ons kindje dopen' en wat denken ze wel, ik ga het druk krijgen. Opnieuw schreef zij hem en stuurde hem e-mails. Geen reactie, toen ineens kwam een antwoord : als zij niet met mailen stopte, zou hij haar bij de politie aangeven wegens stalking. Toen zij het toch nog een keer waagde een e-mail te sturen, kreeg zij bericht van de politie. Zij vertelde het aan haar vriend (89). Hij zei : wat een rotvent om jou zo te slaan!

p.s. Een herder jaagt zelfs een lastig schaap niet weg. Hij (be-) zoekt het als het de weg kwijt is. Al heel zeker stuurt hij er geen boswachter op af. Hij gaat ook niet een gevecht aan met een andere herder die weggelopen schapen tracht te hergroeperen. De parabel van het verloren schaap.....

Zwart voor de ogen

Er werd een zwerver dood gevonden in een huis. In een kist van de Gemeente werd hij begraven. De priester die hem begroef, keek in een lege kerk : daar stond alleen de kist. Niemand anders was in de kerk dan die man, zo eenzaam gestorven als hij had geleefd. Achter de priester zat alleen een misdienaar geknield. Zelf keek hij in het donkere gat van een lege kerk.

Zo kijken nu veel priesters de donkere ruimte in van een kerk die leeg is van jonge mensen, leeg is van toekomst. Maar zij die niets liever hebben dan volle kerken, met grote (uit fusies van kerken samengevoegde) koren, zijn tegelijk de eersten die zeggen, dat het gaat om de heilige rest : de kleine kern, de laatste getrouwen die werkelijk geloven in de kerk. Maar (gelukkig) : niet iedere bisschop laat daar zijn voorkeur naar uitgaan.

Er is een heimelijke achtergrond, die bepalend is in de keuze voor een 'elitaire' kerk of een 'volkskerk' nl. de sociaal/culturele achtergrond van kerkelijke leiders. Ook de hoge ambities vinden daarin hun verklaring.

Wie voortkomt uit een industrieel klimaat, waar het denken en doen bepaald wordt door het onderscheid tussen werkgevers en werknemers, waar het elitairisme het hele leven kleurt en vormgeeft, zal altijd een meerdere willen blijven. Als pa of opa een fabriek heeft gehad, horen alle verdere familieleden tot de maatschappelijke (en kerkelijke) elite.

Daarin groeien kinderen bijna erfelijk op in een haast onoverwinnelijk dedain tegenover arbeiders, armen, gewone mensen, gewoon kerkvolk. En als er dan van die kinderen eentje priester of bisschop wordt, kun je het als mindere wel schudden.

Het is een vast gedragsspatroon van de heersende klasse, mensen te verstaten of uit te stoten, die hun heerszucht ondermijnen of in de weg staan. Zij willen 'heersen'. Als iemand rechten gaat studeren, die afkomstig is uit de werkende klasse, zal hij bijna automatisch opkomen voor de zwakkeren in de samenleving en hun belangen 'dienen'. Maar als je zonder studiebeurs meester in de rechten bent kunnen worden, word je bijna vanzelf een onafhankelijke meerdere.

Wie dan naar eigen mening niet voldoende tot zijn 'recht' komt of onvoldoende in zijn gelijk wordt gesteld, neigt tot het tegengevecht. Wie van zgn. hogere komaf is, kijkt makkelijk over mensen heen - niet recht aan vanuit gelijkheid. Zelfs iemand die goed in elkaar zit en mild en barmhartig naar een mindere luistert, luistert wel naar een mindere - zo moeilijk is gelijkwaardigheid als je daar niet in opgevoed bent of daar uit voortgekomen bent.

Historische beelden drijven dan voorbij.

Een dorpspastoor, hoogbejaard en uit een betere stand, draagt zilveren gespen op zijn schoenen, ook door de week. Toen er een nieuwe bisschop benoemd moest worden, ging hij in het middenpad van de kerk al oefenen met de stok van de suisse.....

Een directeur van een priesteropleiding, die van huisuit gewend was personeel te hebben dat zijn schoenen poetste en zijn kamer deed, spiedde altijd om zich heen of hij iemand kon betrappen op 'insubordinantie' wat zijn gezag aantastte.

Een theoloog uit een deftige familie profileerde zich door zijn kennis van cultuur en kunst - vooral door zijn stijl en manier van zich voortbewegen. Hij betrad niet het voetbalveld. Hoe zagen anderen er in zijn ogen uit?

Hoe moeilijk is het voor de rijken om door het oog van een naald te kijken : precies die essentie te zien in een arme, die schoonheid die hem onderscheidt, die heiligheid onder die zwarte handen.

Zwartepieten

Zou het kunnen zijn dat M. het gevoel heeft in een schuldige wereld te leven? Dat moet dan heel bedreigend zijn. Kun je dan nog lachen? Klinkt dan je boodschap nog blij?

Maar van zwartepieten word je ook niet vrolijk. Dan word je zelf zwartepiet.

M. durft -impliciet- ook zichzelf te vergelijken met Jezus, die op het laatste nog maar weinig mensen overhield. Zo kun je Jezus-gelijkend worden en hem plaatsen aan jouw kant. Die gelijkenis kan dan ook doorgetrokken worden in andere betekenissen : ook in het verguisd worden door de gemeenschap, ook door het verzet van de kerkgemeenschap. Het martelaarschap komt in beeld. Dit kan zelfs gezocht worden als een ultieme roeping.

Hier is als gemeenschap niets tegen te beginnen : alle taal wordt tegentaal. Het lijkt er op dat M. zich koestert in zijn schijnbare underdog-positie. Noem je hem orthodox, dan zal hij dat -in zijn betekenis- een ere-naam noemen; radikaal is dan een compliment. Noem je hem een kleine groot-inquisiteur, dan groeit hij daarvan. Noemt iemand hem een Bossche bolleboos, dan geniet hij daar van.

Intussen maakt hij er een sport van zijn vroegere rechtenstudie in praktijk te brengen. Het lijkt er op, dat hij nu datgene wat hij in het verleden en in het groot niet verworven heeft, als een kruimeldief bij elkaar aan het sprokkelen is.

Met het kerkelijk wetboek in de hand kan hij nu jagen op 'gelovigen'. Ongelovigen, niet- of anders-gelovenden zijn buiten schot; die horen niet bij het jachtgebied dat hij heeft gepacht. Het zijn de 'gelovigen' die hem ten prooi vallen : zij die voor een tweede keer kerkelijk willen trouwen, homofiele vrienden die de communie willen ontvangen. Hun worden christelijke wezensrechten ontzegd.

In de juridische sfeer probeert hij zich te profileren: een collega-priester, die vernieuwende opvattingen verkondigt over kerk en ambt, daagt hij voor de kerkelijke rechtbank en sabelt hij neer. Wanneer deze in zijn verweer kritische kanttekeningen plaatst aan zijn adres, doet hij aangifte bij Radar want mijnheer is beledigd.

Een geschil met een kerkbestuur vecht hij uit voor de burgerlijke rechter. Het verliest de rechtzaak : niet de gelovigen, die de kerk gebouwd hebben, zijn de eigenaar, maar het bisdom. Het bestuur wordt ontslagen, de sleutels moeten worden ingeleverd. Op de pastorie komt een nieuw slot. Vervolgens wordt M. daar zelf (waarnemend) pastoor - als bisschop. Dit is regelrechte bezetting. Even later wordt de kerk ondergebracht bij een andere 'pastorale eenheid' waardoor zij onder een andere pastoor komt te vallen. M. heeft de handen weer vrij en valt dan nog wel eens in...

Je kunt maar het best een buitenkerkelijk zijn. Dan heb je met hem niets te maken.

Maar ook als je tot een andere kerk behoort, moet je niet menen dat je zeker bent van je zaak.

In 2000 spande M. een kort geding aan tegen de gereformeerde dominee Sijntje Reeders: Zij had een stervende katholieke parochiaan van M. een soort heilig oliesel toegediend in het katholieke Radboudziekenhuis in Nijmegen, terwijl de toediening van dit sacrament aan katholieken voorbehouden is aan katholieke priesters. M. vond dat er sprake was van bedrog. Dominee Reeders en de advocaat van het ziekenhuis betoogden, dat zij zich toch minstens als man had moeten vermommen om zich als priester te kunnen voordoen - dus dat er van bedrog en zich valselijk voordoen als priester geen sprake was geweest. M. verloor het kort geding.

Moet je nagaan wat Magdalena aan Jezus deed, toen zij hem zalfde van top tot teen.

Maar sindsdien haalt een katholieke pastoraalwerkster het niet meer in het hoofd, bij de bediening een zalving met (heilige) olie te doen. Het kan je zomaar je baan kosten.

p.s. M. lijkt rond te kijken als een veroveraar, een regelaar, een verbeteraar. Liefst zit hij op een rechterstoel, een heilige stoel.

Zonder een ogenblik na te denken over wat hij zegt, roept hij: regels zijn regels. Defehl ist Befehl klonk dat eerder.

Zou hij ooit gehoord hebben van evolutie in het denken, groei van bewustzijn, verandering in het mensbeeld?

Maar ach, altijd zorgen mensen voor conflicten omdat zij het met hem niet eens zijn...

Duistere taal

Wanneer een bisschop (of priester of leraar of ambtenaar of politiemann enz.) over het homohuwelijk zegt 'dat hij dan net zo goed een huwelijkscontract kan sluiten met zijn parkiet', heeft hij niet alleen zijn waardigheid maar ook zijn recht van spreken verloren. M. deed deze uitspraak. Huiveringwekkend! Is het mogelijk onze homofiele medemenssen dieper te kwetsen? Dit is een wraakroepende zonde. Alwat je dan verder nog zegt, doet er niet meer toe.

Het was niet M. zelf, die een kerkelijke begrafenis weigerde aan een man, die ervoor gekozen had zijn leven waardig te beëindigen. Ook was M. het niet zelf, die de communie weigerde aan niet-heteroseksuele mensen. Maar hij verdedigde de juistheid van deze (mis-) handelingen wel, alle commotie ten spijt. Dat betekent, dat hij in de onderhavige gevallen zelf hetzelfde zou hebben gedaan.

M. zal beslist groot bezwaar hebben tegen het nieuwe taalgebruik als : levenspriesterschap, vrouwelijk priesterschap, gezamenlijk priesterschap van man en vrouw, priesterarbeiders waar het over een man en een vrouw gaat, gemengd religieus leven. Maar heeft hij wel verstand van deze zaken?

Waar hij alles van meent te weten, is van kerkelijk recht, alhoewel hij in zijn studie van kerkelijk recht in België faalde. Het taalgebruik van het kerkelijk wetboek heeft hij zich wél eigen gemaakt. Ook hij leest de uitspraken van de kerkelijke rechtbank en kent de terminologie : excommunicatio, crimen, suspensio, die in het nederlands betekenen : verbanning, misdrijf, ophanging. Hiervan ga je rillen of schreeuwen. Of uitbarsten in woede.

p.s. Deze woorden zijn gelijkerd aan de werkelijkheid, dat een vrouw verschijnt in het leven van een priester.

Zwarte nacht

De uitsluiting van de vrouw voor welk kerkelijk ambt ook, berust niet op evangelische gronden maar op culturele (a-culturele cultische) gronden. Op de eeuwige, altijd weer aanzwellende verachting voor de vrouw, minachting voor haar geest en haar lichaam. Dwars door deze patronen heen breekt Jezus. Lees er de Bijbel op na.

De magische ruimte van het verhoogde priesterdomein moet weer leeg worden : geen koren meer, geen orgels meer - geen vrouwen meer aan de ambo's, geen pastorale werk(st)ers meer in liturgische outfit. Alleen nog de magiër in het midden met het machtswoord. Echt niet opdat God zelf de enige zou zijn die de gewijde ruimte vult.

Het is een teken van uiterste verdwazing te willen terugkeren naar een priesterkerk, juist nu er bijna geen priesters meer zijn. Een kerk, die de vrouw uit het midden wegstoot, is ziek en ziekelijk. Opnieuw wil de kerk bereiken dat episcopi en clerici de hele macht terug in handen krijgen. Dat zal hen eenvoudig lukken, wanneer de gelovigen de kerk hebben verlaten en tegenbewegingen ophouden te bestaan. Of wanneer mensen uit klinkklare geestelijke honger weer schoorvoetend gaan plaats nemen in de banken. Of de poetsdoeken van het koper weer uit het mandje worden gehaald.

Als commissielid voor liturgie is M., samen met Mennen en Weishaupt, niet alleen de uitvoerder van de hervormingsplannen van de liturgie, maar ook de aanjager van het verdekt anti-feminisme dat daar onder ligt.

p.s. De verdorde schoot van de kerk houdt op te baren.

Zwarte handel

Meer dan om afzonderlijke feiten gaat het om een feitelijkheid. Dat is een feit.

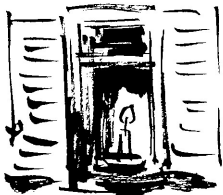
De kerk eigent zich de waarheid toe, maar spreekt die niet. Door in het bezit te zijn van de waarheid, bezit zij ook de macht over de wereld. Alwat daar niet mee overeenkomt, is dwaling.

Zij eigent zich ook allerlei zijns-waarden toe : de waarheid van haar morele opvattingen. Daardoor staat zij eigenlijk beschuldigend naar alles en iedereen, naar alwat anders is. Het meest schrijnend openbaart zich dit waar het gaat over menselijke geaardheden.

Wat er aan vrouwen mankeert, is dat zij geen man zijn. De vrouw is incompleet. Het macho-gedrag van priesters en prelaten wordt met de mantel der liefde bedekt. Zij mógen heersen. Zij zijn de gezondenen van God.

Zwarte wandel

Het zal niet lang meer duren of de laatste pastoraalwerkster is uit beeld verdwenen. Zij wordt niet gewoon ontslagen maar 'weggesaneerd'. Dat gaat geruisloos. Als er -om een vrouwelijke pastor weg te krijgen- een kerk gesloten moet worden, zal men niet aarzelen dat te doen. Dat heet dan 'om financiële redenen'. Het omzeilen van de ware redenen, het verdraaien van de waarheid, het wijzigen van betekenissen van woorden is het omfloerste spreken van de halve waarheid waarbij de bisschoppen menen niet gelogen te hebben. Wat zij zelf -of als bisschoppencollege- zouden willen zeggen maar niet durven zeggen, zegt M. wel. Eigenlijk mag hij de woordvoerder zijn van het hele episcopaat. Wat een eer!

Het witte licht

De schoonheid van een vrouw wordt alleen in liefde gezien. Naakt is zij op haar mooist. Maar priesters zien haar borsten niet en zij buigen zich niet over haar schoot. De onbekendheid met haar, de vervreemding van gevoelens naar haar (voortvloeiend uit een jarenlange ontkenning en ontwaarding tijdens de interne priesteropleiding - ook nu nog), leidden tot aversie en afkeer van haar, tot afgewendheid en afwezigheid van haar. Hier moet de ontstaansmogelijkheid van het celibaat gezocht worden; het is een kweekproduct. Dit is niet voortgekomen uit liefde met God. De werkelijke liefde tot God vonkt zelfs door naar liefde, ook en vooral totale liefde voor een ander mens.

Even mochten vrouwen het priesterkoor betreden. Nu worden zij weer het schip van de kerk in gedreven. Geen vrouwen meer achter het altaar, geen bloemen meer op het altaar. Het goudbrokaat keert weer. Geen vrouwen meer aan de gewijde vaten. Vrouwen menstrueren. Als hieraan geen anti-vrouwelijke trauma's ten grondslag liggen, waar ligt het dan aan? De kerk die dit uitvoert, moet dit als uitgangspunt hebben. Wie dit mee uitvoert (in de regelgeving en besluitvorming; in de liturgische praktijk), moet weten waarom dit is. M. moet dit ook weten. En bovendien : dat vrouwen afleiden en verleiden!

Een man van eer zou er op staan links naast een vrouw aan het altaar te staan. Hij zou weigeren haar te weigeren. Maar M. kan zijn gang gaan. Geen bisschop die hem een voet dwars zet. Hij is het die doorduwet.

p.s. Zonder de vrouw verliezen brood en wijn hun smak. Zij is de voedster van het religieuze. Er ontstaat hongersnood!

San Salvator

letterlijke tekst van brief van R. Mutsaerts
gepubliceerd op Internet op 12 augustus 2009

'In de San Salvatorkerk in den Bosch is een homohuwelijk gesloten. Nou ja, gesloten is er natuurlijk niks, ingezegend evenmin en sacramenteel gebeurt er daar sowieso nooit iets. De San Salvatorkerk is al lang uitgeleverd aan de heidenen. Het zou me verbazen als het echt de eerste keer zou zijn dat er in deze kerk een dergelijke schertsvertoning heeft plaatsgevonden. Want dat was dit vermeende huwelijk natuurlijk. Wekelijks worden er in deze Bossche kerk bizarre toneelstukjes opgevoerd. Er zal best wel een publiek voor zijn, maar dat moet ons niet verbazen. De Jomandas en heksen hebben ook nooit over belangstelling te klagen. Merkwaardig is evenwel dat zij daarvoor een katholieke kerk menen te moeten gebruiken. Als je niet bij de kerk wilt horen, dan ga je daar toch gewoon weg. Richt je eigen sekte op en schaf zelf een pand aan, maar val parochianen (je zult daar maar wonen) niet lastig met quasi-liturgie en pseudobijbelse prietpraat. Ik zou het de parochianen gunnen dat er weer eens een pastoor komt, die gewoon katholiek is en zich niet laat terroriseren door het pastorale team dat zegt open te staan voor een kerk van onderaf en recht wil doen aan de gevoelens van mensen, maar ondertussen zich ware dictators tonen als er eens mensen met uitgesproken katholieke wensen komen. Een gewone vertrouwde requiemmis behoort niet tot de mogelijkheden. Een mis uit dankbaarheid volgens de gewone liturgische boeken evenmin (alleen bij hoge uitzondering en dan met grote tegenzin). Een gewone zondagsmis? In de San Salvator hebben ze op zondag heel bijzondere gewoonten, maar

met een gewone, herkenbare katholieke mis heeft het niets te maken. Ze maken er een sport van uit te leggen dat er weinig deugt aan hetgeen paus en bisschoppen propageren. De ramen van de kerk zijn inderdaad wijd opengezet in Orthen, met als gevolg dat het vreselijk is gaan tochten en iedereen ziek is geworden. Als gevolg van de tocht is in ieder geval de hele vertrouwde inboedel de kerk uitgewaaid, de gewone gelovige in de kou achterlatend.

Het zou logischer zijn als deze pastors uit de kerk treden. Dan hebben ze alle vrijheid om voormalig oud-collegas en voormalig superieuren te bekritisieren. Het instituut waarvoor je zegt te werken publiekelijk voortdurend zwartmaken en ridiculiseren is niet alleen deloyaal, maar ook ronduit onfatsoenlijk. En bovenal buitengewoon ongehoofwaardig. Kan iemand mij een zichzelf respecterend instituut noemen dat zulks tolereert? Komt het voor dat een filiaalhouder van Albert Heyn tegen de wensen van de grootgrutter zijn eigen koers vaart? De normale gang van zaken is dat je voor de keuze gesteld wordt : aanpassen of wegwezen. Iedereen vindt dit normaal. Waarom dit voor de kerk anders zou zijn is mij werkelijk een raadsel. Een kerk die zulke zaken maar op zijn beloop laat, is net zo ongeloofwaardig als het gezelschap dat de kerk ondermijnt maar tegelijkertijd wel uit de ruif van diezelfde kerk wenst te blijven eten. Dan zijn we wederom bezig pyromanen van lucifers te voorzien.

De situatie van deze Bossche kerk toont gelijkenis met de situatie van het Bijbels Open-

luchtmuseum. Dat wilde ook wel eens niet-christelijk publiek trekken. Van een katholiek pelgrimsoord en devotiepark is het inmiddels afgegleden tot een multiculturele kinderboerderij. Je kunt er waterpijp roken, Syrische geiten aaien en aanschuiven in een Romeinse herberg. Allemaal heel leuk en aardig, maar in die herberg is Jezus Christus in geen velden of wegen meer te bekennen. Waar het eigenlijk om begonnen is, is geheel uit beeld verdwenen. Zo ook de San Salvator. Er zal best een publiek voor zijn, maar Gods Zoon komen we er niet meer tegen.

De Achtmeibeweging is inmiddels ter ziele. Het zal de San Salvatorgemeenschap niet anders vergaan. Een kerk die dergelijke praktijken gedooft, zal hetzelfde lot beschoren zijn'.

p.s. Zelden zal iemand zo straffeloos genadeloos mogen inhakken op mensen. Binnen de kerk mag alles als je macht hebt. Dit zal hij blijven doen - hij is niet anders. De bisschopswijding heeft zijn machtsstreven en machts-gebied alleen maar uitgebreid. Dat is extra gevaarlijk wanneer er sprake is van een disbalans tussen passio en ratio, het doen voor het denken uitholt en er empathisch wat mis is. Zo slaat hij als een wilde om zich heen. Niemand slaat terug. Of toch.

Een journalist van Omroep Brabant vroeg aan Threes van Dijck : wat voelde jij toen Jan uit zijn ambt gezet werd door Mutsaerts. Zij antwoordde : ik had hem een klap in zijn gezicht willen geven. Zo, die was raak! Natuurlijk : als je man door iemand in elkaar geslagen wordt, vlieg je er als vrouw bovenop! Ja, ook vrouwen mogen terugslaan.

De zwarte dag

Hij was het oudste lid van de Gregoriaanse Vesperkring, die door Threes van Bijck en Jan Peijnenburg, destijds in de Bewegingskerk in 1980 was begonnen. Hij was ook het langste lid. Pas opa geworden stierf hij op 90-jarige leeftijd. Hij wilde een Eucharistieviering in de Pius X Kerk van Eindhoven, waar de maandelijkse Vespers werden gevierd. En Jan zou daarin voorgaan.

Nu was daar pas Pater Paul, uit India gekomen, pastor benoemd. De administrator was echter de pastoor uit Heeze : M. Met enige regelmaat bezocht hij de parochie, schreef in het parochieblad en wist er alles van dat die dissidente groep, onder aanvoering van Jan Peijnenburg, daar zong.

Om het zekere voor het onzekere te nemen belde Pater Paul M. op, want er was een moeilijkheid gerezen : de familie wilde een woorddienst. Maar dat mocht niet; het moest een Eucharistieviering zijn. Dan zullen we (maar) een Eucharistieviering 'doen', stelde Jan voor. Toen kwam het hoge woord er uit. M. antwoordde : hij is geen priester. Dit ging anderhalf jaar vooraf aan de eerste regel van de brochures. En M. was net een paar maanden tot bisschop gewijd.

Toen wilde de familie eigenlijk helemaal niets meer. De wijk werd genomen naar de kapel van Eikenburg. Jan leidde de dienst, die voornamelijk door kinderen en kleinkinderen werd verzorgd : één groot lichtfeest was het.

Maar de verdere familieleden vroegen zich af : was er iets mis met de Mis? Hun oude broer had toch bijna het Groot Seminarie voltooid, voordat hij zijn geliefde had ontmoet!

p.s. M. had zijn eerste grote overwinning behaald in zijn episcopaat.
Summum ius summa iniuria.

Zwarte bladzijden

Tussen veel andere zwarte bladzijden is er één blad gitzwart. Tussen de ontluisterende duistere bladzijden over het misbruik in de kerk, valt de zwartste bladzijde op: de leugen tegen de waarheid en de werkelijkheid van de bisschoppen door te ontkennen dat het verplicht celibaat de hoofdoorzaak er van is. Iedereen weet dat, iedereen zegt dat. Iedereen weet, dat, wanneer je een man opsluit in een kooi, hij een roofdier wordt.

Zij mochten dat niet toegeven of uitspreken, want dan ging het celibaat op de helling. In plaats daarvan -en dit is echt ten hemel schreiend- legden zij de volle schuld op afzonderlijke mensen, op hen die door de volledige ontbering van liefde en seksualiteit geen kant meer uit konden of, omdat er geen tussenwegen waren, verdwaalden. Maar het systeem moest overeind gehouden worden, ook het machtssysteem, ook al kost dit al eeuwen lang mensenlevens. Niet alleen de huichelachtigheid, die hier achter zit, maar ook de liefdeloosheid moeten blootgelegd worden. Maar men lijkt ervan uit te gaan, dat het niet-zeggen van de waarheid (als het om een groot belang gaat) doet deelhebben aan een hogere waarde en waarheid. Wie is dan nog te vertrouwen?

Zwartmakerij

Toen M. op TV in Moraalridders de uitspraak deed, dat het volgens hem niet waar was dat Bisschop Bekkers Threes en Jan zijn zegen had gegeven -en dat zonder één tegenbewijsschopte hij eigenlijk het voetstuk weg onder het basisvertrouwen waarop de samenleving steunt : dat je op voorhand iemand gelooft en vertrouwt. Dit was een diepe schending van de vertrouwens-cultuur van een volk.

Maar M. schroomt ook niet de werkelijke gang van zaken te verdraaien, als hem dat goed uitkomt. Maar intelligent liegen en bedriegen is ook een gave. In de zelfde uitzending zegt hij : ik heb hem (Jan) uitgenodigd voor een gesprek, maar hij komt niet.

De waarheid is anders. Nooit en geen enkele keer heeft hij hem uitgenodigd voor een gesprek, hetgeen blijkt uit de stukken die hij zelf voor zich heeft liggen op zijn bureau.

De letterlijke tekst is als volgt.

datum 28 september 2011
onderwerp : vooronderzoek

'Het Bisdom bereiken berichten dat U samenwoont met een vrouw en door publicaties voor een ontkoppeling van het priesterschap van het celibaat pleit.

Naar aanleiding van deze berichten heeft hulpbisschop Mgr. R. Mutsaerts, tevens vicaris-generaal, mij de opdracht gegeven een vooronderzoek volgens can. 1717 CIC/1983 naar de feiten en omstandigheden in te stellen'.

(G. Weishaupt, officiaal)

Dit was het enige.

Toen M. gezegd werd : waarom gaat u dan zelf niet naar hem toe, was het antwoord 'dat doen wij niet zo'.

Door de woorden 'gesprek' en 'onderzoek' te verwisselen, klaagde hij Jan aan. Tegelijk moet hij zelf geweten hebben dat hij loog.

Zou dat niet strafbaar zijn?

p.s. M. lijkt een krachtfiguur, maar in feite is hij niet opgewassen tegen zijn eigen dwangmatig krachtvertoon. En zijn gepassioneertheid blokkeert zijn rationaliteit. Hierin zou hij als hulp bisschop geholpen moeten worden.

Het geschreven woord

Reacties bleven niet uit. De media namen dit serieus. Mensen uitten hun verontwaardiging. Veel brieven werden er geschreven. Dat had allemaal te maken met de leeftijd van de betrokkenen en de duur van hun relatie.

Maar er was meer : men voelde dat hier mensenrechten werden geschonden, de keuzevrijheid van mensen was beknot, het kerkelijk recht zich plaatste boven het burgerlijk recht. De harteloosheid bovendien, waarmee dit gepaard ging, en de leugenachtigheid van de kerkelijke verklaringen wierpen olie op het vuur. Er werden oude littekens opengereten door dit optreden van de kerk - veel levensverhalen kwamen weer bovendrijven.

Eén groot, luidgeroepen verlangen klonk door alles heen : er moet een nieuwe kerk komen. Deze kerk van macht en onderdrukking moet weg. Er moet een menselijke kerk ontstaan, waarin het menselijke en het goddelijke op een natuurlijke manier samengaat. Komt deze er niet, dan is de kerk voorbij. Dan treden mensen de nieuwe eigen ruimte van het geloof binnen.

Het vervolg

Het gevecht met de plaatselijke kerkelijke overheid wordt voortgezet. Threes en Jan staan daar zelf actief in m.n. door de brieven die zij schreven aan Bisschop Hurkmans, Hulp-Bisschop Mutsaerts en officiaal Weishaupt.

Hieronder volgen enige citaten uit deze brieven, verzonden op resp. 28 en 30 dec. 2011.

Mutsaerts

'Er is een 'zwartboek' in de maak, waarin al je grievende uitspraken en kwetsende daden worden verzameld. De uitkomst daarvan zal niet in een achterkamertje worden opgeborgen, maar (omdat het een publieke aangelegenheid is)

openbaar worden gemaakt. Het is om te hui-
veren te bedenken, dat jij de komende 25 jaar
nog de Brabantse katholieke bevolking zult
regeren'.

Weishaupt

'Houd je handen af van Nederlandse priesters.
Een Nederlandse priester vindt het beneden
zijn waardigheid, te verschijnen voor de recht-
bank, voorgezeten door een Duitse priester.
Weet ook, dat de hel losbreekt wanneer je
nog ooit één hand uitsteekt naar een samen-
wonende Nederlandse priester'.

Wij voelen ons geen agressor, wanneer wij een
aanslag die op ons gepleegd is, afslaan.

Hurkmans

'Met het wezen van mijn priesterschap heb jij
niets te maken. Daar gaat God over. Dat bete-
kent, dat het mijn eigen verantwoordelijkheid
is, tegenover mezelf en tegenover de gemeen-
schap en tegenover God, waar en wanneer ik
de geloofsgemeenschap voorga in viering en
gebed. Ik ga dus gewoon door met voorgaan,
ook liturgisch - niet om mezelf te plaatsen
of te bevestigen, maar om in te blijven tre-
den in Gods bedoelingen.

Als ik nu de 'natuurlijke' zeden zou overtre-
den, zou ik niet waardig zijn dat te doen.
Maar je weet toch, dat ik een liefhebbende
man ben, waarbij mijn liefde als eerste ge-
richt is op Threes'.

Het is duidelijk dat Threes van Dijck en
Jan Peijnenburg de strijd voortzetten, niet
uit eigenbelang, want wat hebben zij te win-
nen of te verliezen. Het gaat om belangen
die dit ver overstijgen. In wezen gaat het
om de liefde Gods, een geloofswerkelijkheid
waarin het menselijke gedijt en zich uitviert.

Nawoord

Het nadeel van dit zwartboek is dat de aandacht uitgaat naar een persoon die deze aandacht helemaal niet waard is. Maar misschien zal dit hem tot zwijgen brengen of wordt hem zo het zwijgen opgelegd.

Maar bovenal zou te hopen zijn dat hij zich gaat omkeren naar het licht en de liefde die hij nu van zich afstoot, zal ontvangen. Dan zal hij zonder hard te roepen gerechtigheid kunnen bevorderen.

Onze aandacht moge uitgaan naar een wereld vol lieve eenvoudige mensen die in alle stilte het goede doen en werken aan een betere wereld. Dan kunnen wij ons thuis gaan voelen in een volle kerk waarin God woont.

O dat licht

Jezus zei :
ik ben licht.
Hij zei dit
zonder trots.
Hij zei
wat hij voelde.

Hij voelde zich
vol van licht
toen hij bemerkte
dat hij door
het lichaam heen
in de ziel kon zien.

En hij zag
de enkele mens
in de menigte
en hij zag
engelen
in kinderen.

O dat licht
achter zijn
gesloten ogen.
O die ogen
van God
door hem heen.

Zwartboek

onder 'actua' te vinden op website
www.1001dagennachtgedachten.nl

SUPPLEMENT

Zwart geld

Vanaf 1 april heeft het bisdom den Bosch zwart geld. Het berust op diefstal : men haalt het weg bij Jan Peijnenburg.

Mededeling hiervan ontving hij op 7 maart 2012 in een schrijven van Drs. R.G.L.M. Mutsaerts, Vicaris-generaal / Bestuur St. Jozeffonds - aldus ondertekend.

Citaat : Het bisdom heeft destijds besloten om u uit en met instemming van het bestuur van het St.Jozeffonds een maandelijkse uitkering te verstrekken van destijds Fl. 1000. De afgelopen jaren hebben bisdom en Jozeffonds zich strikt aan de toezegging gehouden.

Inmiddels bent u per 1 december 2011 gesuspendeerd als priester. Daarmee wijzigt ook de verplichting die de bisschop heeft ten aanzien van uw onderhoud, reden waarom is besloten de maandelijkse uitkering aan u ingaande 1 april 2012 te beëindigen.

Het wit geld van de armen wordt nu het zwart geld van de rijken.

Toelichting

Van 1969 tot 1986 waren Threes van Dijk en Jan Peijnenburg de enige priesterarbeiders in het bisdom den Bosch. Zij leefden van een minimumloon. Nadien leefden zij van een bijstandsuitkering tot 1996. Toen, op pensioengerechtigde leeftijd, werd de uitkering van het bisdom 'bedongen', op grond van de verplichting tot onderhoud van de zijde van het bisdom.

p.s. M. heeft kennelijk het dossier van Jan gelicht, wat hem in de gelegenheid stelt nu ook in materiële zin Jan (en Threes) te duperen. Op jaarbasis wordt hen 5445,36 euro afgepakt.